

DIMITRY JACOVLEFF (1879-1951)

1929

Dimitry Vassilievitch Jacovleff werd geboren te Moskou op 11 oktober 1879 en overleed te Brussel op 5 november 1951.

Hij volbracht zijn middelbare studiën in het Kadettenkorps te Moskou, van 1889 tot 1896, en zijn hogere studiën aan de school van de Militaire Genie, van 1896 tot 1899, waarna hij benoemd werd tot onderluitenant met inschrijving op de Eretabel.

Van 1901 tot 1904 volgde hij de cursussen van de „Academie van de Genie” te St Petersburg; in 1904 verwierf hij de titel van Ingenieur ook met inschrijving op de Eretafel. In 1906 werd hij tot repetitor benoemd aan de Academie van de Genie voor de leergangen in de toegepaste Mechanica; hij stelde een verhandeling op, waarbij hij in 1907 de gouden medaille van de Academie bekwam.

Van 1907 tot 1909 studeerde hij in West-Europa, aan de „Technische Hochschule” te Dresden, het „Central Technical College” te Londen, de „Polytechnische Hochschule” te Zurich.

In 1909 werd hij Adjunct-Professor, in 1914 buitengewoon Professor aan de Academie van de Genie.

Hij doceerde ook de Toegepaste

Mechanica aan het Electrotechnisch Instituut te St Petersburg.

Buiten zijn academische werkzaamheden heeft hij belangrijke technische werken uitgevoerd, nl. de plannen voor de afvoer van drinkwater van het Ladoga Meer tot St Petersburg, het ontwerp van het bouwen en het in dienst brengen van het laboratorium voor motoren, bij de Electrotechnische School (1909-1911). De Russische Regering koos hem uit als officieel vertegenwoordiger bij internationale Verenigingen (namelijk bij de Association Internationale du Froid). Tijdens de oorlog werd hij bevelhebber van het technisch Departement van de Militaire luchtvaart (1915-1917) — wat van hem moeilijke reizen vergde (namelijk naar Engeland) om materieel en gereedschap te vinden, dat dringend nodig was aan het front.

In juli 1917 werden zijn diensten erkend door de benoeming tot Generaal, op 37-jarige leeftijd.

Hij was te St Petersburg in 1917, toen de revolutie uitbrak, en bleef er tot 1919, daar naar zijn opvatting het tot de plicht van een officier behoorde trouw te blijven aan zijn land, eerder dan aan een regeringsvorm.

Doch in 1919 werd hij ervan verwittigd dat zijn leven in gevaar was en vertrok naar Zweden, waar hij geen onbekende was. Hij fungeerde inderdaad sedert jaren als beheerder van de Russische filiale van de wereldberoemde onderneming S.K.F. Hij werkte enige maanden te Göteborg en werd dan naar Parijs gestuurd als observateur van een Zweedse nijverheidsgroep, die wenste ingelicht te worden omtrent de vooruitzichten van de industriële ontwikkeling in de landen, waarvan de politieke stand gewijzigd werd door het verdrag van Versailles.

Tijdens de jaren 1920-1923 was hij voor het Russisch Rode Kruis werkzaam en hield zich bijzonder bezig met hulp aan Russische studenten.

Zo kwam hij in betrekking met de academische middens in ons land, waar hij om voordrachten over de luchtvaart verzocht werd. Deze bekwamen zulke bijval dat vrije leergangen over vliegtuigmotoren ingericht werden, te Gent en te Luik, van 1924 tot 1926.

Die vrije leergangen werden keuzevakken en daarna verplichte leergangen voor sommige afdelingen, terwijl D. Jacovleff benoemd werd tot docent, te Luik in 1927 en te Gent in 1929.

Hij oefende zich in de Nederlandse taal gedurende enige maanden, op vijftigjarige ouderdom, en werd die taal machtig.

In 1930 werd hij officieel benoemd voor het geven van de cursus „Vliegtuigen en Automobielmotoren” aan onze universiteit.

In 1937 werd Jacovleff gepromoveerd tot gewoon hoogleraar en in 1949, op zeventigjarige ouderdom, werd hij professor-emeritus. Doch, tijdens de laatste jaren, moest hij zich wegens gezondheidsredenen laten vervangen door Professor Vandeputte.

In 1950 werd hij ernstig ziek en op 5 november 1951 overleed hij te Brussel. Vóór de laatste oorlog bekwam hij de Belgische naturalisatie.

Hij ontving, in 1950, de internationale prijs Jules Boulvin voor het boek dat de bescheiden titel draagt : „Éléments de la théorie des moteurs à combustion interne à régime rapide”, maar dat een meesterwerk is.

Al wie hem gekend heeft herinnert zich zijn minzaamheid en dienstvaardigheid. Indien de technische waarde van Professor Jacovleff gemakkelijk kan geschat worden bij het lezen van zijn werken, bestaat er een kenmerk van zijn persoonlijkheid dat enkel zijn intieme vrienden kenden : de aanhoudende strijd tussen het Oosten en het Westen.

Met een voortdurende krachtsinspanning trachtte hij zich te bevrijden van zijn Russische erfelijkheid en zich te doordringen van de westerse gedachten. Jacovleff werd soms een niet te voorziene terugkeer tot zijn verleden, tot zijn moeder, het heilige Rusland, gewaar.

Om aan die bekoring te weerstaan had hij een drang naar de omgang met Belgische vrienden. Zijn wensen werden al te goed vervuld.

In 1943 werd hij door de Duitsers als gijzelaar gevangen genomen en met 40 Belgische personaliteiten te Leuven opgesloten.

Hoeveel Russische uitwijkingen, op militaire leeftijd, verleid door propaganda, kwamen hem niet om raad vragen, tijdens de bezetting? Altijd luidde zijn antwoord : „U moet weten, Mijnheer, dat men niet vecht tegen zijn land. Geen politieke onenigheid met de regeerders, geen persoonlijke onrechtvaardigheid laat aan een mens toe de wapens tegen zijn Vaderland te richten.”

Wonderlijk principe, dat het verschil belicht tussen een land en zijn regering en dat door het oordeel van de geschiedenis altijd werd bevestigd.

D. Jacovleff was Officier in de Leopoldsoorde en in de Kroon-Orde; Officier in de „Légion d'Honneur” en drager van verschillende Russische decoraties, o.m. van de Orde van S. Vladimir.

F. HAUS

PUBLIKATIES VAN D. JACOVLEFF (1)

Tijdens zijn verblijf in België heeft D. Jacovleff volgende werken uitgegeven :

IN BOEKVORM

Problèmes thermomécaniques du moteur à essence. G. Thône, Liège, 1932 (Bibliothèque Scientifique belge, n° 9).

Limites thermodynamiques de la force motrice aux diverses altitudes de la troposphère. 2 dln., 1934. Publication du Service Technique d'Aéronautique de Belgique, avec le concours de la Fondation Universitaire de Belgique.

Éléments de la théorie des moteurs à combustion interne à régime rapide. 437 pp., 238 fig., VIII pl., Ed. Desoer, Liège et Eyrolles, Paris 1948. (Prix International Jules Boulvin).

BIJDRAGEN IN TIJDSCHRIFTEN EN VERZAMELWERKEN

Contribution à l'étude du fonctionnement des moteurs aux altitudes élevées, à l'aide du diagramme de combustion. Bull. de l'Association des Ing. sortis des Écoles de Gand, déc. 1930, mars 1931.

Solution d'un problème d'écoulement des gaz. Revue Universelle des Mines, 15 janv. 1933, 8e série, T. IX, n° 2.

Thermodynamic Limits of B.H.P. at altitude; comparison of two and four-stroke cycles. Proceedings of the fourth International Congress for applied Mechanics, Cambridge, England, 1934.

(1) Zijn dissertatie werd in 1907 gepubliceerd in het Russisch. Zij handelde over de Berekening van Stoommachines.

Zijn cursussen in toegepaste mechanica, gasmotoren, stoommachines, werden ook in het Russisch gepubliceerd.

Een voordracht over het onderzoek van koelmachines werd gepubliceerd in de verslagen van het Congres van Wenen in 1909.

Aanwending van het entropiediagram voor de berekening van de verbrandingsmotoren. Tijdschrift van de Vlaamse Ingenieurs Vereniging, 1935.

Étude aéro-thermo-mécanique du refroidissement des moteurs par air. État actuel des recherches théoriques et expérimentales. Communication au Congrès National de Sciences, 1935. Revue Universelle des Mines, 1935.

Combustibles pour moteurs Diesel Rapides. Revue Universelle des Mines, janvier, février 1937.

Contribution to the Communication of S. J. Davies and A. W. Rowe: „Processes in oil-engine injection system”. Proc. of the Inst. of Automob. Eng. London, vol. XXXI.

Turbo-réacteur Goblin de Halford de Havilland (Propulsion par jet). Revue Universelle des Mines, 1947, 1.

Réflexions sur la propulsion à Réaction dans l'aviation de transport. Annalen van de Algemene Vereniging der Ingenieurs uit de Bijzondere Scholen te Gent, 1951, n° 1 en 2.

Zijn cursussen werden onder zijn verantwoordelijkheid gestencileerd in 1928, 1934, 1935.